

ความเชื่อเกี่ยวกับแมวดำ

■ นำเสนอเมื่อ 16 พ.ค. 2552

คนไทยเชื่อถือกันว่าหากมีแมวดำข้ามโลงศพ ศพนั้นจะเฮี้ยนนัก หรือแม้แต่มันเดินผ่านหน้าก็ถือว่าเป็นกลางร้าย

ความผูกพันระหว่างคนกับแมวในลักษณะของความเชื่อมีมาแต่โบราณกาลแล้ว เมื่อราว ๓,๐๐๐ ปีก่อนคริสตกาล แมวทุกตัวในสมัยนั้นรวมทั้งแมวดำจะได้รับการยกย่องมาก มีกฎคุ้มครองไม่ให้ผู้ใดทำร้ายหรือฆ่าแมว หากครอบครัวใดมีแมวดำตาย คนในครอบครัวนั้นจะเศร้าโศกมาก และสำหรับศพของมันไม่ว่าเจ้าของจะยากดีมีเงินเพียงใดก็จะแต่งตัวให้แมวอย่างสวยงาม ไซฟาลินินเนื้อนุ่มห่อศพเอาไว้เหมือนมัมมี่แล้วเก็บในโลงที่ทำจากโลหะมีค่าเช่น บรอนซ์ หรือทำด้วยไม้ซึ่งเป็นของที่หายากมากในอียิปต์

เมื่อราว ๒,๐๐๐ ปีก่อนมีข้อเขียนภาษาสันสกฤตพูดถึงบทบาทของแมวในสังคมอินเดีย ส่วนในจีนเมื่อราว ๕๐๐ ปีก่อนคริสตกาลมีหลักฐานว่าขงจื้อเลี้ยงแมวตัวโปรดอยู่ตัวหนึ่ง ประมาณ ค.ศ. ๖๐๐ นักพยากรณ์ชื่อ มูฮะมัด ทองบทสวดพรอมกับอุ้มแมวไว้ด้วยและในช่วงเดียวกันนี้ชาวญี่ปุ่นก็เริ่มเลี้ยงแมวในสกุลเจดีย์เพื่อรักษาคัมภีร์ศักดิ์สิทธิ์ ส่วนคนอียิปต์เมื่อเห็นแมวดกจากที่สูง ๆ แล้วไม่เป็นอะไรก็รู้สึกทึ่ง จึงเริ่มเชื่อกันว่าแมวมมี ๙ ชีวิต อย่างไรก็ตามในระหว่างหลายศตวรรษนั้น หากแมวเดินผ่านหน้าใครก็ถือเป็นเรื่องโชคร้ายของคนนั้น

ความหวาดกลัวแมวโดยเฉพาะแมวดำเริ่มขึ้นที่ยุโรปในยุคกลาง ที่เห็นชัดเจนก็ในอังกฤษ

แมวมินิสัยรักอิสระ คือ ชอบขโมย และยังสามารถเพิ่มจำนวนพลเมืองแมวได้อย่างรวดเร็วตามเมืองใหญ่ ๆ ดังนั้นความงามสง่าของมันจึงลดลงลงในสายตาของผู้คน แมวที่พบเห็นอยู่ตามตรอกมักเลี้ยงกันในหมู่คนยากจนและหญิงชราที่ถูกทอดทิ้งต่อมาเมื่อความเชื่อเรื่องไสยศาสตร์ เวทมนตร์ระบาดไปทั่วยุโรปหญิงชราโบราณเหล่านี้ถูกกล่าวหาว่าเล่นไสยศาสตร์ และแมว (โดยเฉพาะแมวดำ) เพื่อนยากของพวกเธอก็ถูกมองว่าเป็นพวกแมมดหมอผีไปด้วย

ที่ประเทศอังกฤษมีนิทานพื้นเมืองเกี่ยวกับแมวเรื่องหนึ่งสะท้อนความคิดของคนในสมัยนั้นได้ดี เรื่องมีอยู่ว่าที่เมืองลินคอล์นไชร์ เมื่อทศวรรษ ๑๕๖๐-๑๕๖๙ ในคืนเดือนมืดคืนหนึ่งสองพ่อลูกเห็นสิ่งที่มีชีวิตขนาดเล็กเดินย่องผ่านหน้าพวกเขา ลอดเข้าไปในช่องแคบ ๆ ด้วยความกลัวจึงขวางกั้นหินออกไป ก็ปรากฏว่ามีแมวดำบาดเจ็บโผล่ออกมา แล้วเดินกะเผลกไปบ้านข้าง ๆ ซึ่งเป็นบ้านของผู้หญิงที่คนทั้งเมืองสงสัยว่าเป็นแมมด วันต่อมาพ่อลูกคู่นี้ก็พบหญิงคนนั้นเดินอยู่ใบหน้าของเธอมืดเป็นรอยถลอก และมีผ้าพันแขนเอาไว้ เวลาเดินขาก็กะเผลก ๆ จากวันนั้นเป็นต้นมาชาวเมืองลินคอล์นไชร์จึงพากันระแวงว่าแมวดำคือแมมดที่แปลงตัวมาในยามค่ำคืน

ปลายสมัยกลางมีหลายประเทศที่พยายามจะทำลายแมวให้สูญพันธุ์ เพราะโรคกลัวแมมดระบาดไปทั่ว

หญิงที่ไม่มีความผิดและสัตว์เลี้ยงนำเอ็นดูที่ไม่มีพิษภัยถูกเผาตายเป็นจำนวนมาก
แม่เด็กทารกที่เกิดมาแล้วมีดวงตาเป็นประกาย ใบหน้าเจ้าเล่ห์เกินไปมีบุคลิกแค้นแค้นเกินไป
ก็จะถูกสังเวญความกลัวนี้
เพราะเชื่อว่าแกมีวิญญาณสิงอยู่และจะเติบโตเป็นแม่มดหรือพ่อมดซึ่งกลายเป็นแมวดำในตอนกลางคืน ที่ฝรั่งเศส
แต่ละเดือนแมวหลายพันตัวถูกเผา จนทศวรรษ ๑๖๓๐-๑๖๓๙ พระเจ้าหลุยส์ที่ ๘
จึงทรงสั่งให้หยุดการกระทำอันน่าอดสูนี้

แม้วแมวดำจะถูกฆ่าทิ้งไปเป็นจำนวนมากทั่วทั้งยุโรปเป็นเวลาหลายร้อยปี
แต่ที่น่าแปลกที่พันธุกรรมของชนแมวสีดำนกลับไม่เคยถูกลบเลือนไปจากเผ่าพันธุ์ของมัน... หรือแมวจะมี ๙ ชีวิตจริง
ๆ

“ข้อมูลสนับสนุนจากหนังสือ ๑๐๘ ของคำถาม / สำนักพิมพ์สารคดี”